

Conceptul modern de alfabetizare inițială

Prof.înv.primar, Marian Gina Mariana

Școala Gimnazială Gh. Lazăr, Loc. Zalău. Jud. Sălaj

Alfabetizarea inițială este un concept modern ce nu trebuie confundat cu învățarea alfabetului. Pentru realizarea lui, trebuie să urmărim patru direcții de acțiune, aflate în strânsă interdependent:

- a) Asimilarea elementelor de bază ale principiilor limbajelor convenționale: citit-scris; calcul aritmetic;
- b) Stimularea copilului în scopul perceperii, cunoașterii și stăpânirii mediului apropiat;
- c) Stimularea potențialului creative al copilului, a intuiției și a imaginației;
- d) Formarea deprinderilor și a motivării pentru învățare, înțelegând ca o activitate permanentă și socială a copilului.

Încă din prima zi de școală, învățătorul este obligat să organizeze desfășurarea unei activități de testare a cunoștințelor pe care le posedă elevii. Acest lucru îi dă posibilitatea învățătorului să-și dea seama cu ce fel de elevi pornește în demersul didactic. Prin această testare sunt depistate și defecte de vorbire, nivelul cunoștințelor, gradul de inteligență dar și aportul pe care l-a avut grădinița în pregătirea elevului pentru școală. În urma acestei testări învățătorul are în față o oglindă a clasei de cunoaștere științifică și amănunțită asupra subiecților încredințați pentru instruire și educare. În aceste condiții învățătorul poate organiza foarte bine activitatea didactică diferențiată pentru a nu plictisi pe cei care sunt mai dotați intelectual și să recupereze rămănerile în urma celorlalți în privința cunoștințelor, a elementelor de comunicare și comportare.

Testarea se realizează individual.

Învățătorul trebuie să fie pregătit cu o diagramă pe care vor fi scriși toți elevii iar în dreptul fiecăruia să fie atribuite itemuri ce duc la o evaluare corectă. Această diagramă va fi completată în timp pentru a urmări evoluția elevilor.

Rezultatele testării cunoștințelor și abilităților sunt aduse la cunoștința părinților pentru fiecare elev în parte.

Diagrama de sondare a cunoștințelor și abilităților posedate de elevi la venirea în școala poate cuprinde itemii:

1. Cum îl cheamă
2. Își cunoaște adresa
3. Este timid
4. Este energic
5. Este indisciplinat
6. Este liniștit
7. Răspunde corect la întrebările învățătorului
8. Știe să recite o poezie
9. Știe să numere
10. Știe să citească
11. Știe să scrie
12. Știe să reprezinte în desen ceea ce i se cere
13. Știe să cânte
14. Iubește curățenia
15. Știe să salute frumos
16. Cunoaște regulile de circulație
17. Știe cum îi cheamă și unde lucrează părinții
18. Recunoaște forma, mărimea și culoarea unor obiecte

Răspunsurile se vor complete cu da/nu, sau bine/foarte bine, completarea acestei diagrame dă posibilitatea învățătorului să desfășoare o muncă diferențiată, să ia măsuri adecvate în colaborarea cu părinții elevilor în scopul recuperării lipsurilor din cunoștințele acestora.

Principalele mijloace de activitate sunt: dialogul și conversația, actul de comunicare stând sub semnul oralității. Ambii primesc și oferă informații, învățătorul fiind interesat să formeze deprinderi și să dezvolte corect vorbirea.

Acest chestionar intră în desfășurare încă din momentul înscrierii copilului la școală prin discuțiile pe care învățătorul le are cu părinții. În cazul în care învățătorul observă unele disfuncționalități, în special în dezvoltarea intelectuală sau în exprimare, recomandă părintelui un consult de specialitate.

În scopul integrării copilului în noul tip de act pe care-l oferă școală trebuie să existe o colaborare directă și permanentă cu familia copilului deoarece aceasta este cea care-i asigură condiții material de trai, rechizite pentru școală, îl supraveghează în pregătirea lecțiilor.

Cunoașterea elevilor însă nu se realizează doar prin teste, prin convorbiri cu elevii sau observarea condițiilor lor zilnice la școală ci și printr-o colaborare interesată și permanentă cu familia.

Astfel, în cadrul ședințelor cu părinții, în vizitele acestora la școală sau vizitele învățătorului la domiciliul elevilor se vor sublinia unele lucruri pe care trebuie să le știe părinții și de care trebuie să țină seama în concursul pe care-l dau la realizarea succesului școlar.

Părinții trebuie să știe:

- Să prevadă interpretările eronate pe care le-ar putea face copilul și să-l ajute în realizarea unor judecăți corecte;
- Să-l dirijeze în depășirea sau chiar evitarea impasurilor;
- Să corecteze erorile făcându-l să înțeleagă ce demers propriu a adoptat care-l conduce la eroare;
- Să evite șocurile emoționale în procesul învățării;
- Să pretindă răspunsuri complete și argumentate;
- Să fie consecvenți dar umani în educarea propriului copil astfel încât lecțiile și temele să nu le considere constrângeri;
- Să-i organizeze în așa fel timpul de studiu încât să-i rămână și timp de joacă;
- Să-l ajute să fie sociabil și tolerant cu cei din jur;
- Să creeze un mediu favorabil de învățare în care să învețe că are și drepturi dar și obligații.

Se recomandă părinților să le citească elevilor din clasa I-a lecturile recomandate astfel încât aceștia să-și formeze deprinderea de a asculta și înțelege mesaje, de a formula și răspunde corect la întrebări și de a respecta regulile de bază ale comunicării.

Cunoscând finalitățile acestei perioade, învățătorul își va proiecta activitățile didactice următoare în strânsă corelare cu particularitățile psiho individuale ale copiilor, cu obiectivele programei și conținutul manualelor și materialelor didactice.

BIBLIOGRAFIE:

Nicola, Ioan , *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București, 1994.

Radu, Ion .*Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, București, E.D.P., 1981

Stoica, A., *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Ed. Humanitas
Educațional, București, 2003